

**PROGRAM REALIZACJI
WEWNĄTRZSZKOLNEGO SYSTEMU
DORADZTWA ZAWODOWEGO DLA
SZKOŁY PODSTAWOWEJ NR 2 IM.
JANA PAWŁA II
W WĘGROWIE NA ROK SZKOLNY
2020/2021**

Opracowała:
Monika Marczak

Podstawa prawna

1. Art. 109 ust. 1 pkt. 5 i 7 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. - Prawo oświatowe (tekst jedn. Dz. U. z 2018 r. poz. 996 z późn zm.)
2. § 2. 1. i § 4. 1. Rozporządzenia MEN z dnia 28 marca 2017 r. w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół (Dz. U. z 2017 r. poz. 703).
3. Art. 292 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. Przepisy wprowadzające ustawę - Prawo oświatowe (Dz. U. z 2017 r. poz. 60 ze zm.).
4. Rozporządzenie MEN z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej (Dz. U. z 2017 r. poz. 356).
5. § 2 ust. 1 pkt 3 i § 4 ust. 1 pkt 4 rozporządzenia MEN z dnia 28 marca 2017 r. w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół (Dz. U. z 2017 r. poz. 703).
6. §11 i § 14 ust. 2 rozporządzenia MEN z 25 sierpnia 2017 r. w sprawie sposobu prowadzenia przez publiczne przedszkola, szkoły i placówki dokumentacji przebiegu nauczania (Dz. U. z 2017 r. poz. 1646).
7. pkt 10 zał. 1 do rozporządzenia MEN z 26 kwietnia 2018 r. w sprawie świadectw, dyplomów państwowych i innych druków szkolnych (Dz. U. z 2018 r. poz. 1646).
8. Rozporządzenie MEN z dnia 1 sierpnia 2017 r. w sprawie szczegółowych kwalifikacji wymaganych od nauczycieli (Dz. U. z 2017 r., poz. 1575).
9. Art. 42 ust 7 pkt 3 ustawy – Karta Nauczyciela tekst ujednoczony (Dz. U. z 2018 r. poz. 967).
10. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 16 sierpnia 2018r. w sprawie doradztwa zawodowego (Dz. U. poz.1675).

I. Założenia ogólne programu

Program zakłada realizację jednolitej, systemowej koncepcji doradztwa zawodowego, zawierającej uporządkowane i zaplanowane działania mające na celu wspieranie uczniów szkoły podstawowej w procesie świadomego i samodzielnego podejmowania decyzji edukacyjnych i zawodowych.

Przewidziane w programie działania związane z doradztwem zawodowym są powiązane z treściami kształcenia ogólnego, co umożliwia uczniom dostrzeganie związków pomiędzy tym, czego się uczą, a swoją dalszą edukacją i karierą zawodową.

II. Cel ogólny doradztwa zawodowego

Działania w zakresie doradztwa zawodowego w klasach I-VI mają na celu zapoznanie uczniów z wybranymi zawodami, kształtowanie pozytywnych postaw wobec pracy i edukacji oraz pobudzanie, rozpoznawanie i rozwijanie ich zainteresowań i uzdolnień.

Celem doradztwa zawodowego w klasach VII-VIII jest wspieranie uczniów w procesie przygotowania ich do świadomego i samodzielnego wyboru kolejnego etapu kształcenia i zawodu z uwzględnieniem ich zainteresowań, uzdolnień i predyspozycji zawodowych oraz informacji na temat systemu edukacji i rynku pracy.

III. Tematyka działań z uwzględnieniem treści programowych

Treści programowe z zakresu doradztwa zawodowego dla klas I-III obejmują:

1. Poznanie siebie

- 1.1 opis swoich zainteresowań i określenie sposobu ich rozwijania,
- 1.2 prezentację swoich zainteresowań wobec innych osób,
- 1.3 umiejętność podawania przykładów różnorodnych zainteresowań ludzi,
- 1.4 umiejętność podawania przykładów swoich mocnych stron w różnych obszarach,
- 1.5 podejmowanie działań w sytuacjach zadaniowych i opis, co wynikało dla ucznia i innych ludzi.

2. Świat zawodów i rynek pracy

Uczeń:

- 2.1 odgrywa różne role zawodowe w zabawie,
- 2.2 podaje nazwy zawodów wykonywanych przez osoby w bliższym i dalszym otoczeniu oraz opisuje podstawową specyfikę pracy w wybranych zawodach,
- 2.3 opisuje czym jest praca i omawia jej znaczenie w życiu człowieka na wybranych przykładach,
- 2.4 omawia znaczenie różnych zawodów w otoczeniu, w którym funkcjonuje,
- 2.5 opisuje rolę zdolności i zainteresowań w wykonywaniu danego zawodu ,
- 2.6 posługuje się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny,

3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie

Uczeń:

- 3.1 uzasadnia potrzebę uczenia się i zdobywania nowych umiejętności,
- 3.2 wskazuje treści, których lubi się uczyć,
- 3.3 wymienia różne źródła wiedzy i podejmuje próby korzystania z nich.

4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych

Uczeń:

- 4.1 opowiada, kim chciałby zostać i co chciałby robić,
- 4.2 planuje swoje działania lub działania grupy, wskazując na podstawowe czynności i zadania niezbędne do realizacji celu,
- 4.3 próbuje samodzielnie podejmować decyzje w sprawach związanych bezpośrednio z jego osobą.

Treści programowe z zakresu doradztwa zawodowego dla klas IV-VI obejmują:

1. Poznawanie własnych zasobów

Uczeń:

- 1.1 określa własne zainteresowania i uzdolnienia oraz kompetencje,
- 1.2 wskazuje swoje mocne strony oraz możliwości ich wykorzystania w różnych dziedzinach życia,
- 1.3 podejmuje działania w sytuacjach zadaniowych i ocenia swoje działania, formułując wnioski na przyszłość,
- 1.4 prezentuje swoje zainteresowania i uzdolnienia wobec innych osób z zamiarem zaciekawienia odbiorców.

2. Świat zawodów i rynek pracy

Uczeń:

- 2.1 wymienia różne grupy zawodów i podaje przykłady zawodów charakterystycznych dla poszczególnych grup, opisuje różne ścieżki ich uzyskiwania oraz podstawową specyfikę pracy w zawodach,
- 2.2 opisuje, czym jest praca i jakie ma znaczenie w życiu człowieka,
- 2.3 podaje czynniki wpływające na wybory zawodowe,
- 2.4 posługuje się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny,
- 2.5 wyjaśnia rolę pieniądza we współczesnym świecie i jego związek z pracą.

3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie

Uczeń:

- 3.1 wskazuje różne sposoby zdobywania wiedzy, korzystając ze znanych mu przykładów, oraz omawia swój indywidualny sposób nauki,
- 3.2 wskazuje przedmioty szkolne, których lubi się uczyć,
- 3.3 samodzielnie dociera do informacji i korzysta z różnych źródeł wiedzy.

4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych

Uczeń:

- 4.1 opowiada o swoich planach edukacyjno-zawodowych,
- 4.2 planuje swoje działania lub działania grupy, wskazując szczegółowe czynności i zadania niezbędne do realizacji celu,
- 4.3 próbuje samodzielnie podejmować decyzje w sprawach związanych bezpośrednio lub pośrednio z jego osobą.

Treści programowe z zakresu doradztwa zawodowego dla klas VII-VIII obejmują:

1. Poznawanie własnych zasobów

Uczeń:

- 1.1 określa wpływ stanu zdrowia na wykonywanie zadań zawodowych,
- 1.2 rozpoznaje własne zasoby (zainteresowania, zdolności, uzdolnienia, kompetencje, predyspozycje zawodowe),
- 1.3 dokonuje syntezy przydatnych w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej informacji o sobie wynikających z autoanalizy, ocen innych osób oraz innych źródeł,
- 1.4 rozpoznaje własne ograniczenia, jako wyzwania w odniesieniu do planów edukacyjno-zawodowych,

1.5 rozpoznaje swoje możliwości i ograniczenia w zakresie wykonywania zadań zawodowych i uwzględnia je w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej,

1.6 określa aspiracje i potrzeby w zakresie własnego rozwoju i możliwe sposoby ich realizacji,

1.7 określa własną hierarchię wartości i potrzeb.

2. Świat zawodów i rynek pracy

Uczeń:

2.1 wyszukuje i analizuje informacje na temat zawodów oraz charakteryzuje wybrane zawody, uwzględniając kwalifikacje wyodrębnione w zawodach oraz możliwości ich uzyskiwania,

2.2 porównuje własne zasoby i preferencje z wymaganiami rynku pracy i oczekiwaniami pracodawców,

2.3 potrafi wyjaśnić zjawiska i trendy zachodzące na współczesnym rynku pracy,

z uwzględnieniem regionalnego i lokalnego rynku pracy,

2.4 uzasadnia znaczenie pracy w życiu człowieka,

2.5 analizuje znaczenie i możliwości doświadczania pracy,

2.6 wskazuje wartości związane z pracą i etyką zawodową,

2.7 dokonuje autoprezentacji.

3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie

Uczeń:

3.1 analizuje oferty szkół ponadpodstawowych i szkół wyższych pod względem możliwości dalszego kształcenia, korzystając z dostępnych źródeł informacji,

3.2 analizuje kryteria rekrutacyjne do wybranych szkół w kontekście rozpoznania własnych zasobów,

3.3 charakteryzuje strukturę systemu edukacji formalnej oraz możliwości edukacji nieformalnej,

3.4 określa znaczenie uczenia się przez całe życie.

4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych

Uczeń:

4.1 dokonuje wyboru dalszej ścieżki edukacyjno-zawodowej samodzielnie lub przy wsparciu doradczym,

4.2 określa cele i plany edukacyjno-zawodowe, uwzględniając własne zasoby,

4.3 identyfikuje osoby i instytucje wspomagające planowanie ścieżki edukacyjno-zawodowej i wyjaśnia, w jakich sytuacjach korzystać z ich pomocy,

4.4 planuje ścieżkę edukacyjno-zawodową, uwzględniając konsekwencje podjętych wyborów.

IV. Cele szczegółowe

W programie uwzględniono cztery obszary celów szczegółowych:

- 1. Poznawanie własnych zasobów** - zainteresowań, zdolności i uzdolnień, mocnych i słabych stron, jako potencjalnych obszarów do rozwoju, ograniczeń, kompetencji (wiedzy, umiejętności i postaw), wartości, predyspozycji zawodowych, stanu zdrowia.
- 2. Świat zawodów i rynek pracy** - poznawanie zawodów, wyszukiwanie oraz przetwarzanie informacji o zawodach i rynku pracy, umiejętność poruszania się po nim, poszukiwanie i utrzymanie pracy.
- 3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie** - znajomość systemu edukacji i innych form uczenia się, wyszukiwanie oraz przetwarzanie informacji o formach i placówkach kształcenia, uczenie się przez całe życie.
- 4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych** - planowanie ścieżki edukacyjnej i zawodowej, zdobywania doświadczenia zawodowego, podejmowanie i zmiany decyzji dotyczących edukacji i pracy.

Cel ogólny oraz cele szczegółowe programu są spójne z celami kształcenia ogólnego w szkole podstawowej. Uwzględniają wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne rozwijane w ramach kształcenia ogólnego oraz zadania szkoły i cele edukacji poszczególnych przedmiotów, m.in. wiedzy o społeczeństwie oraz wychowania do życia w rodzinie, co umożliwia realizowanie programu zarówno podczas zajęć z zakresu doradztwa zawodowego, jak i na zajęciach z wychowawcą, lekcjach przedmiotowych oraz na dodatkowych zajęciach edukacyjnych w tym innych zajęciach obejmujących wspomaganie uczniów w wyborze kierunku kształcenia i zawodu w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej.

Cel ogólny oraz cele szczegółowe programu doradztwa zawodowego dla klas VII–VIII szkoły podstawowej są spójne z celami preorientacji zawodowej (przedszkole), orientacji zawodowej (klas I–VI szkoły podstawowej) i doradztwa zawodowego w szkołach ponadpodstawowych.

V. Metody i formy realizacji działań

Metody pracy w ramach WSDZ:

- Indywidualne rozmowy
- Metody grupowe
- Metody aktywizujące-burza mózgów, dyskusja
- Warsztaty
- Pogadanki
- Prezentacje
- Testowe – kwestionariusze, ankiety
- Audiowizualne – filmy, prezentacje multimedialne
- Gry i zabawy interakcyjne
- Kalambury
- plakaty
- plany
- mapy pojęciowe
- zdjęcia
- diagramy
- tabele
- schematy
- konkursy

Formy oddziaływań:

RODZICE

- Indywidualna rozmowa z doradcą na terenie szkoły.
- Dni otwarte szkół.
- Udostępnianie informacji edukacyjno zawodowej.
- Organizowanie szkoleń, warsztatów.
- Ankiety dotyczące oczekiwań rodziców w zakresie doradztwa zawodowego-diagnoza.
- Włączanie rodziców do działań informacyjnych, jako przedstawicieli różnych zawodów.

DORADCA ZAWODOWY

- Gromadzenie, aktualizacja i udostępnianie informacji edukacyjnych i zawodowych.
- Wskazywanie uczniom, rodzicom i nauczycielom dodatkowych źródeł informacji.
- Udzielanie indywidualnych porad uczniom i rodzicom.
- Prowadzenie grupowych zajęć aktywizujących, przygotowujących uczniów do świadomego planowania kariery i podjęcia roli zawodowej.
- Koordynowanie działalności informacyjno-doradczej prowadzonej przez szkołę.
- Wspieranie w działaniach doradczych rodziców i nauczycieli poprzez organizowanie spotkań szkoleniowo-informacyjnych.
- Udostępnianie informacji i materiałów do pracy z uczniami.
- Współpraca z radą pedagogiczną w zakresie tworzenia i zapewnienia ciągłości działań wewnątrzszkolnego systemu doradztwa zawodowego oraz innymi instytucjami (np. poradniami psychologiczno-pedagogicznymi, urzędami pracy, Centrami Informacji i Planowania Kariery itp.).

WSZYSCY NAUCZYCIELE

- Wprowadzanie treści związanych z wyborem szkoły i zawodu w klasach I-VI podczas zajęć wynikających z ramowych programów nauczania.
- Pogłębianie kompetencji interpersonalnych uczniów.
- Prowadzenie ćwiczeń integrujących grupę, rozwijających samowiedzę itp.
- Organizacja spotkań z przedstawicielami różnych zawodów.
- Uczestnictwo w wycieczkach zawodoznawczych.
- Wsparcie uczniów w procesie decyzyjnym.
- Kierowanie do specjalistów.
- Wsparcie i informacja dla rodziców.

NAUCZYCIELE INFORMATYKI/ZAJĘĆ KOMPUTEROWYCH

- Koordynowanie logowania uczniów klas 3 do EPED-u (elektronicznego systemu rekrutacji do szkół ponadpodstawowych).
- Omówienie organizacji pracy i przepisów bhp.
- Wdrażanie uczniów do poszukiwania informacji w sieci.

BIBLIOTEKARZE

- Gromadzenie i udostępnianie literatury psychologicznej, pedagogicznej z zakresu prawa pracy.
- Popularyzowanie informatorów i ulotek na temat oferty edukacyjnej szkół ponadpodstawowych i wyższych.
- Gromadzenie czasopism, wskazywanie źródła informacji edukacyjno – zawodowej.

NAUCZYCIELE WOS

- Prezentacja treści dotyczących pracy i przedsiębiorczości.
- Omawianie potrzeb człowieka i sposoby ich zaspokojenia.
- Omawianie przyczyn i skutków bezrobocia.
- Prezentacja struktury dokumentów aplikacyjnych.
- Kształtowanie umiejętności planowania dalszej edukacji z uwzględnieniem predyspozycji i umiejętności ucznia.
- Kształtowanie umiejętności poszukiwania informacji o możliwościach zatrudnienia na rynku lokalnym, regionalnym i krajowym (ogłoszenia, UP, Internet).

NAUCZYCIELE JĘZYKA OBCEGO

- Nauka posługiwania się podstawowym zasobem środków językowych, umożliwiającym realizację pozostałych wymagań ogólnych w zakresie

następujących tematów: praca (np. popularne zawody i związane z nimi czynności i obowiązki, miejsce pracy, wybór zawodu).

NAUCZYCIELE TECHNIKI

- Nauka prawidłowych nawyków zachowań, które są niezbędne w dorosłym życiu zawodowym.
- Pomoc w określeniu predyspozycji, zainteresowań technicznych i zawodowych, odkrywaniu talentów i pasji technicznych.

NAUCZYCIELE WYCHOWANIA FIZYCZNEGO

- Nauka planowania rozkładu dnia z uwzględnieniem proporcji między pracą a wypoczynkiem, wysiłkiem umysłowym a fizycznym.
- Wskazanie roli wypoczynku w efektywnym wykonywaniu pracy zawodowej.

NAUCZYCIELE WYCHOWANIA DO ŻYCIA W RODZINIE

- Pomoc w rozpoznawaniu i rozwijaniu zdolności w odkrywaniu możliwych dróg realizacji osobowej i zawodowej.
- Przygotowanie do odpowiedzialnego pełnienia zadań w roli pracującego członka rodziny.

PLAN DZIAŁAŃ Z ZAKRESU WEWNĄTRZSZKOLNEGO DORADZTWA ZAWODOWEGO (WSDZ) NA ROK SZKOLNY 2020/2021 dla klas VII i VIII

Lp.	Nazwa działania	Osoby odpowiedzialne	terminy
1.	Zajęcia z klasą: Przyszłość, jakiej nie chcę.	Doradca zawodowy	wrzesień / październik
2.	Zajęcia z klasą: Uzdolnienia i umiejętności	Doradca zawodowy	październik / listopad

3.	Zajęcia z klasą: Zainteresowania	Doradca zawodowy	listopad/grudzień
4.	Zajęcia z klasą: Cechy charakteru	Doradca zawodowy	grudzień/styczeń
5.	Zajęcia z klasą: Wpływ stanu zdrowia na wybór zawodu	Doradca zawodowy	styczeń/luty
6.	Zajęcia z klasą: Charakterystyki wybranych zawodów	Doradca zawodowy	luty / marzec
7.	Zajęcia z klasą: Znaczenie pracy w życiu człowieka. Etyka zawodowa.	Doradca zawodowy	marzec/kwiecień
8.	Zajęcia z klasą: Autoprezentacja.	Doradca zawodowy	kwiecień/maj
9.	Zajęcia z klasą: Planowanie ścieżki zawodowej	Doradca zawodowy	maj/czerwiec
10.	Oferta szkół ponadpodstawowych w najbliższym otoczeniu	Doradca zawodowy	maj/ czerwiec
11.	Spotkania z zawodem: wyjścia do zakładów pracy	Doradca zawodowy, wychowawcy	listopad/grudzień
12.	Spotkania z zawodem: prelekcje prowadzone przez przedstawicieli różnych zawodów.	Doradca zawodowy, wychowawcy, dyrektor	cały rok szkolny

VI. Podmioty współpracujące przy realizacji programu

- poradnie psychologiczno – pedagogiczne w Węgrowie,
- Powiatowy Urząd Pracy w Węgrowie,
- szkoły ponadpodstawowe,
- zakłady pracy,
- pracodawcy,
- przedstawiciele wybranych zawodów.

VI. Warunki i sposoby realizacji programu

- Określone w programie cele przewidziane są do realizacji podczas:
- wynikających z ramowych planów nauczania grupowych zajęć z zakresu doradztwa zawodowego, które są prowadzone przez doradcę zawodowego,
 - lekcji wiedzy o społeczeństwie,
 - lekcji informatyki,
 - lekcji języka obcego,
 - lekcji techniki,
 - lekcji wychowania fizycznego,
 - lekcji wychowania do życia w rodzinie,
 - nauczania zintegrowanego w klasach I-III,
 - zajęć związanych z wyborem kierunku kształcenia i zawodu,
 - wspomagania uczniów w wyborze kierunku kształcenia i zawodu w trakcie rozmów indywidualnych i bieżącej pracy z uczniami,
 - spotkań z przedstawicielami zawodów.

VII. Weryfikacja efektów zajęć

1. Propozycje uczniów klas ósmych w wyborze przyszłej szkoły.
2. Ewaluacja ustna programu, na podstawie informacji zwrotnej przekazanej przez uczniów i rodziców swoim wychowawcom – ocena przydatności zajęć z zakresu orientacji i doradztwa zawodowego.
3. Monitorowanie losów absolwentów.

VIII. Przewidywane efekty podejmowanych zajęć

Realizacja założonego programu doradztwa zawodowego uświadomi uczniom potrzebę rozpoznawania własnych zainteresowań i predyspozycji do wykonywania określonych zawodów. Umożliwi uczniom prawidłowy wybór kierunku dalszego kształcenia i drogi zawodowej.

W związku z powyższym, absolwent szkoły:

- dokona właściwej samooceny własnych możliwości psychofizycznych celem podjęcia prawidłowej decyzji zawodowej,
- potrafi opisać różne zawody, ścieżki kształcenia i rynek pracy,

- z pomocą rodziców i nauczycieli rozwiązuje problemy edukacyjno-zawodowe.

Efektem końcowym realizacji szkolnego programu doradztwa zawodowego jest przygotowanie ucznia do podejmowania trafnych decyzji w wyborze dalszego kształcenia oraz przygotowanie absolwenta do ukształtowania orientacji zawodowej, umożliwiającej mu aktywne funkcjonowanie na krajowym i unijnym rynku pracy.